

สรุปผลการจัดการประชุมโครงการเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจชุมชนอาเซียน
และอัตลักษณ์สินค้าชุมชนด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อหลุดพ้นจากความยากจนอย่างยั่งยืน
(Forum on Promoting Social Security and Community Economic Growth Through Community
Product Development and Sufficiency Economy Principles: Towards Sustainable
Poverty Eradication in ASEAN)

ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ผ่านระบบการประชุมทางไกล
ณ โรงแรม Grande Centre Point เพลินจิต ถนนวิฑู กรุงเทพฯ

สืบเนื่องจากปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้เห็นชอบและอนุมัติการจัดการประชุมโครงการเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจชุมชนอาเซียนและอัตลักษณ์สินค้าชุมชนด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อหลุดพ้นจากความยากจนอย่างยั่งยืน (Forum on Promoting Social Security and Community Economic Growth Through Community Product Development and Sufficiency Economy Principles: Towards Sustainable Poverty Eradication in ASEAN) ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ผ่านระบบการประชุมทางไกล ณ โรงแรม Grande Centre Point เพลินจิต ถนนวิฑู กรุงเทพฯ

ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยประสานงานหลักกรอบความร่วมมืออาเซียนด้านการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจนจากประเทศสมาชิกอาเซียน (SOMRDP E Focal Point) ประกอบด้วย บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สำนักเลขาธิการอาเซียนกรมวิชาการเกษตร สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันแม่โขง (Mekong Institute) ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ประธานบริษัท โลเคิล อโลค จำกัด ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ OTOP จากจังหวัดอุดรธานี พัทลุงและจังหวัดน่าน ผู้บริหารกระทรวงมหาดไทย พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่กองการต่างประเทศ สป. สำนักนโยบายและแผน สป. กองสารนิเทศ สป. ศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร สป. ผู้แทนหน่วยงานภายใต้คณะกรรมการบูรณาการการดำเนินงานด้านการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจนภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน เข้าร่วมการประชุมฯ โดยในส่วนของประเทศไทยมีคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมฯ ดังนี้

กระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑. นายชัยณรงค์ วาสนะสมสิทธิ์ ที่ปรึกษาด้านความมั่นคงกระทรวงมหาดไทย
๒. ร.ต. สรมงคล มงคละสิริ ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ สป.
๓. นางวาสนา เตชะวิจิตรสาร ผู้อำนวยการกลุ่มงานอาเซียน กองการต่างประเทศ สป.
๔. นางศุภรภัค พันธุ์ภาไพ นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ กลุ่มงานอาเซียน กองการต่างประเทศ สป.
๕. นางสาวนภาพรรณี สิงห์สุวรรณ นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ กลุ่มงานความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน กองการต่างประเทศ สป.
๖. นางสาวนิศรา ปานช้าง นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ กลุ่มงานความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน กองการต่างประเทศ สป.
๗. นางสาวภัทรพร อิศรางกูร ณ อยุธยา นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักนโยบายและแผน สป.
๘. นายพุทธิกานต์ กิจเกื้อกูล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ สถาบันดำรงราชานุภาพ สป.
๙. นายธีรศักดิ์ สุนทรภักดิ์ นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ กลุ่มงานอาเซียน กองการต่างประเทศ สป.
๑๐. นายพชร สุตประเสริฐ นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ กลุ่มงานประสานนโยบายผู้อพยพและหลบหนีเข้าเมือง กองการต่างประเทศ สป.
๑๑. นางอุไร อ่อนหัวโตน เจ้าหน้าที่งานธุรการชำนาญงาน หัวหน้าฝ่ายบริหาร กองการต่างประเทศ สป.
๑๒. นายอาทิตย์ คำต่าย พนักงานประจำสำนักงาน
๑๓. นางสาวฐิณัฐ มัคมะ พนักงานประจำสำนักงาน
๑๔. นางสาวประภาพรพรณ มุขตารา เจ้าหน้าที่สนับสนุนงานมหาดไทย
๑๕. นางสาววรินดา สุขหม นักวิเทศสัมพันธ์ กลุ่มกิจการต่างประเทศ กองการต่างประเทศ สป.

กรมโยธาธิการและผังเมือง

๑๖. นายครหาทิพย์ เอี่ยมกมลลา รักษาการสถาปนิกใหญ่
๑๗. นางสาวรัฐติการ คำบุศย์ นักผังเมืองชำนาญการ สำนักผังประเทศและผังภาค

กรมการพัฒนาชุมชน

๑๘. นายพัลลภ ตันจิราภรณ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิเทศสัมพันธ์ กองแผนงาน
๑๙. นางศุภรสมิ์ ศักดาพิทักษ์ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
- กลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน
- สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

กรมที่ดิน

๒๐. นางสาวรัชณี ตัวงิม หัวหน้ากลุ่มงานวิเทศสัมพันธ์ กองแผนงาน

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒๑. นายณพัทธ์ บุญยมาลิก นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ

กรมการปกครอง

๒๒. นายกิตติภพ บุญตาระวะ นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๒๓. ว่าที่ร้อยตรีณัฐฤติ มาคุ้มทัพ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

กระทรวงการต่างประเทศ กรมอาเซียน

๒๔. นางสาวภาวิวรรณ นรพัลลภ ผู้อำนวยการกองสังคมและวัฒนธรรม
๒๕. นายณัชพล บุญपालิต นักการทูตปฏิบัติการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๒๖. นางสาวหิรัญญา สระสม ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ
๒๗. นางสาวเมษารัตน์ สังขุติ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๒๘. นางสาวณัฐนินท์ ตรีชัยรัตน์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

กระทรวงอุตสาหกรรม

๒๙. นางเกษสุตา ดอนเมือง ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมชุมชน
- กองพัฒนาอุตสาหกรรมชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

กระทรวงสาธารณสุข

๒๙. พ.ต.ต.หญิง สุริวัลย์ ไทยประยูร รองผู้อำนวยการกองการประเทศ กองการต่างประเทศ สป.
๓๐. นายรัชกร แก้วเปรมกุล นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๓๑. นางสาววารีย์ ชัยทวีพร นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
- กลุ่มความร่วมมืออาเซียน กองการต่างประเทศ สป.

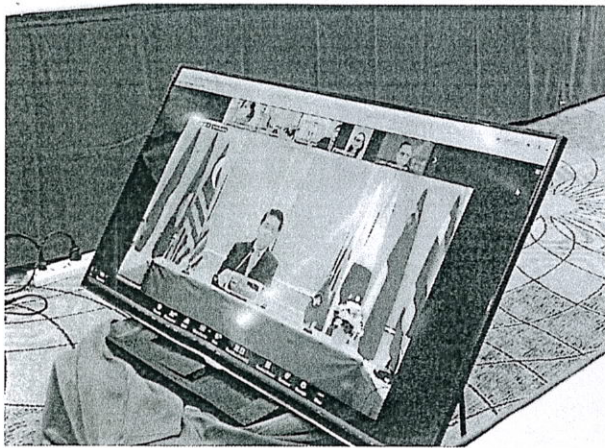
๓๒. นางสาวศิริพร กุฎีรัตน์	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ กรมกิจการผู้สูงอายุ
๓๓. นางสาวณัฐกานต์ สายเพชร	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๓๔. นางสาวพิชญา สาสีผล	นักวิเทศสัมพันธ์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๓๕. นายปณิธาน พรไพบูลย์	ช่วยปฏิบัติการงานวิชาการ กรมกิจการผู้สูงอายุ
๓๖. นายวีรศักดิ์ จามกระจ่าง	นักสังคมสงเคราะห์ กรมกิจการผู้สูงอายุ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓๗. นางสาวกมลทิพย์ ลิธิษฐา	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ กองการต่างประเทศ สป.

กระทรวงศึกษาธิการ

๓๘. นางสาวรุ่งกานจน์ พันธุ์ภักดี	นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

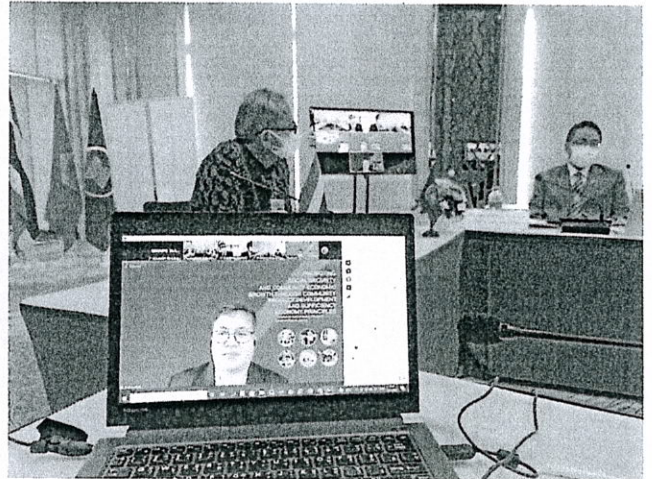
สาระสำคัญของการประชุม

กระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งและหลุดพ้นจากความยากจน และในฐานะหน่วยประสานงานหลักกรอบความร่วมมืออาเซียนด้านการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน (SOMRDPE Thailand) ในการขับเคลื่อนภารกิจที่เชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๘ (ASEAN Framework Action Plan on Rural Development and Poverty Eradication 2021-2025) โดยการประชุมฯ ครั้งนี้จัดขึ้นภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์การดำเนินงานแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการ จัดทำนโยบาย และยุทธศาสตร์แผนงานที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาสินค้าอัตลักษณ์ชุมชนท้องถิ่น “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” (OTOP) ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการจัดการเศรษฐกิจในชุมชนท้องถิ่นจากประเทศสมาชิกอาเซียน

พิธีเปิดการประชุมฯ (Open Session) ในช่วงเช้าของวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕

นายชัยณรงค์ วาสนะสมสิทธิ์ ที่ปรึกษาด้านความมั่นคงกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทยกล่าวเปิดและต้อนรับผู้เข้าร่วมการประชุมฯ (Welcome and Opening Remarks) ในช่วงเช้าของวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕ กล่าวต่อที่ประชุมนับเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่รัฐบาลไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดงานสำคัญระดับภูมิภาคนี้ ซึ่งส่งเสริมการจัดความยากจนด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหลักเศรษฐกิจพอเพียงของอาเซียน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยเอกลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชน สำหรับประเทศไทย ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยได้บูรณาการเข้ากับทุกนโยบายเกี่ยวกับการบรรเทาความยากจนและถือเป็นกลไกที่เป็นรูปธรรมในการแก้ปัญหาความยากจนโดยเฉพาะในบริบทของแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) การนำปรัชญาดังกล่าวมาใช้ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ประสบความสำเร็จสำหรับชุมชนในชนบททั่วประเทศไทย เนื่องจากพวกเขาได้รับประโยชน์จากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ดีขึ้นและผลลัพธ์ที่สมดุลและยั่งยืนมากขึ้นของการริเริ่มการพัฒนาเมืองและชนบท ส่วนหนึ่งของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ประเทศไทยมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นผ่านการตลาดเชิงนวัตกรรมและกลยุทธ์การสร้างขีดความสามารถเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์และสร้างรายได้ให้กับชุมชน เห็นได้ชัดว่าปรัชญานี้ไม่เพียงแต่มีส่วนสนับสนุนในการกระจายความมั่งคั่งให้กับชุมชนอย่างเท่าเทียมมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการบรรเทาความยากจนอย่างยั่งยืนด้วย รัฐบาลไทยได้กำหนดนโยบายหลักและแนวปฏิบัติที่ดีจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดความยากจนอย่างยั่งยืน และมีเป้าหมายที่จะแบ่งปันประสบการณ์และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงการขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเหล่านี้ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้สอดคล้องกับการจัดจำหน่ายการตลาดเชิงกลยุทธ์ในภูมิภาคอาเซียน เอเชีย และตลาดโลก ดังนั้นเวทีนี้จะใช้เป็นเวทีแลกเปลี่ยนและแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ตลอดจนการขยายตลาด OTOP ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและนอกภูมิภาคอาเซียน

H.E. Ekkaphab Phanthavong รองเลขาธิการอาเซียนด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม กล่าว Keynote Address เกี่ยวกับภาพรวมนโยบายและแนวทางการดำเนินการของ กรอบความร่วมมืออาเซียนด้านการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน (Overview of ASEAN Policy and Guideline on Rural Development and Poverty Eradication) โดยได้กล่าวว่าการจัดเวทีการประชุมฯ ของประเทศไทยในครั้งนี้มีความสำคัญในฐานะหน่วยประสานงานหลัก กรอบความร่วมมืออาเซียนด้านการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน เป็นกลไกขับเคลื่อนแผนงานและแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเป็นโอกาสที่ดีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่ายในประเทศและประเทศสมาชิกอาเซียนในประเด็นเพื่อการพัฒนาและขจัดความยากจนอย่างยั่งยืนร่วมกันของภูมิภาคอาเซียน

ประเด็นการนำเสนอสำหรับวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕ : ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy) ประกอบด้วย

นางศุภรต์ คักดาพิทักษ์ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้นำเสนอประเด็น “การจัดความยากจนโดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Poverty Eradication with Sufficiency Economy Philosophy and ASEAN Sufficiency Economy Principles)” แนวทางการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติทั้ง ๑๗ เป้าหมายสู่การจัดทำการพัฒนาด้านช่องว่างทางสังคมและดัชนีความยากจนหลายมิติเพื่อเป็นฐานสำหรับการลดความยากจนของประเทศไทย ซึ่งการแก้ไขปัญหาความยากจน ในระดับสากล คือการที่คนมีรายได้อยู่เหนือเส้นแบ่งแยกระดับความยากจน (Poverty line) แต่เป้าหมายของการจัดความยากจนโดยใช้แนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือการแก้ไขปัญหาในระยะยาวเพื่อจะนำไปสู่ “ความสุข” ในการดำเนินชีวิต โดยการคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ที่สำคัญจะต้องมี “สติ ปัญญา และความเพียร” ทั้งนี้ รัฐบาล โดยกระทรวงมหาดไทย ได้ร่วมมือกับทุกภาคส่วน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนใน ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับอยู่รอด ระดับพอเพียง และระดับยั่งยืน โดยใช้วิธีแบบ Trailer Made จากการวิเคราะห์ครัวเรือนแบบมีส่วนร่วมจาก 4 ท (ทัศนคติ ทักษะ ทรัพยากร ทางออก) เพื่อการช่วยเหลือแบบเร่งด่วน ๕ มิติ ได้แก่ สุขภาพ ความเป็นอยู่ การศึกษา รายได้ และการเข้าถึงบริการภาครัฐ ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาในระยะยาว ในส่วนของการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติ

ผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียนประเด็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการจัดการเศรษฐกิจในชุมชนท้องถิ่นจากประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN initiatives on the Rural Economic Growth, Share good practices and challenges and capacity building on Community Driven Development) ประกอบด้วย

Ms. Su Yi PhyU, Assistance ตำแหน่ง Director of Department of Rural Development สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา นำเสนอโครงการ “Evergreen Village Project” ดำเนินงานภายใต้วัตถุประสงค์การลดความยากจนโดยการเพิ่มโอกาสการทำงานเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน ความมั่นคงอาหารในพื้นที่ชุมชนและประชากรได้รับสารอาหารที่เพียงพอ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีการจัดตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านโดยเน้นการมี

ส่วนร่วมของผู้หญิงในองค์ประกอบถึง ๔๐ เปอร์เซ็นต์ และเกิดความร่วมมือในการจัดหาเงินทุนในการจัดการชุมชน รวมถึงการเสริมศักยภาพให้ชุมชนมีการรับรู้ปรับตัวจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดคิด โรคระบาด และภัยพิบัติ

Leroy Samy Uguy, MA, PhD, Ministry of Village, Development of Disadvantaged Regions and Transmigration of Republic of Indonesia สาธารณรัฐอินโดนีเซีย นำเรียนที่ประชุมเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงการขจัดความยากจนในพื้นที่ชนบท มีชื่อเรียกในภาษาท้องถิ่นว่า “TEKAD 2020-2025” โดยแผนยุทธศาสตร์นี้มีระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๘ ดำเนินการภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมาตรฐานรายได้ที่พอเพียงระดับหมู่บ้านและครัวเรือน ประกอบการจัดสรรประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อย่างยั่งยืน

Dr. Hatthachan Phimphanthavong ตำแหน่ง Head of Monitoring Evaluation & Division Ministry of Agriculture and Forestry, Poverty Reduction Fund Project, สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นำเสนอโครงการบริหารจัดการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community Based Organization) และการขับเคลื่อนการพัฒนาโดยชุมชน (Community Driven Development)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชล บุนนาค ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ “แนวทางตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sufficiency Economy Philosophy as a Path Towards Sustainable Development Goals)” โดยได้นำเสนอความเป็นมาและทฤษฎี ซึ่ง ๓ ประเด็นหลักในการจัดการเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม และได้หยิบยกคำจำกัดความของการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการในปัจจุบันและสามารถต่อยอดผลลัพธ์ไปถึงอนาคต แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนของภาคเอกชน และการวิเคราะห์แนวทางของทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนใน ๓ แนวทางสำคัญ ได้แก่ ๑) คำนึงถึงการไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ๒) เน้นย้ำการสร้างภูมิคุ้มกันต่อเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม และ ๓) ศึกษาและสนับสนุนเพื่อการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน

Mr. Makoto Tsukiji, Mekong Focal Area Lead of Counter MEASURE Project, United Nation Development Programme (UNDP) ผู้แทนโครงการการพัฒนาแห่งองค์การสหประชาชาติ “แนวทางตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดระบบนิเวศวิทยาอย่างยั่งยืน และการจัดการขยะเพื่อคุณภาพชีวิต (Sufficiency Economy for Sustainable Ecology: waste management for livelihood)” นำเสนอการพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจหมุนเวียน คือ สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตเพื่อให้เกิดของเสียน้อยที่สุด (Eco-design & Zero-Waste) ส่งเสริมการใช้ซ้ำ (Reuse, Refurbish, Sharing) และให้ความสำคัญกับการจัดการของเสียจากการผลิตและบริโภค ด้วยการนำวัตถุดิบที่ผ่านการผลิตและบริโภคแล้วเข้าสู่กระบวนการแปรสภาพเพื่อกลับมาใช้ใหม่ (Recycle, Upcycle) ซึ่งต่างจากระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม ที่เน้นการใช้ทรัพยากร การผลิต และการสร้างของเสีย (Linear Economy) โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy) หรือ BCG Model ซึ่งเป็นแนวคิดการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนให้กับ ๔ อุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-curves) ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร (food and agriculture) อุตสาหกรรมพลังงานและวัสดุ (bioenergy, biomaterial and biochemical) อุตสาหกรรมสุขภาพและการแพทย์ (medical and wellness) และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ (tourism and creative economy) โดยประนีประเทศไทยได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ BCG Action Plan 2021-2027

นางสาวภัทรพร อิศรางกูร ณ อยุธยา นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กลุ่มงานยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (กพท.) สำนักงานนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย “การจัดความยากจนโดยใช้แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Poverty Eradication with Sufficiency Economy Philosophy and ASEAN Sufficiency Economy Principles)” นำเสนอเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีการดำเนินการจากส่วนกลางสู่ระดับภูมิภาค (จังหวัด) มีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดร่วมกับหน่วยงานภายในจังหวัด และการพัฒนาดัชนีช่องว่างทางสังคมและดัชนีความยากจนหลายมิติเพื่อเป็นฐานสำหรับการลดความยากจนของประเทศไทย (Thai People Map and Analysis Platform: TPMAP)

นายสมศักดิ์ บุญคำ ผู้ก่อตั้งและประธานบริษัท โลเคิล อโลค จำกัด “แนวคิดของภาคเอกชนในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน Private sector's concept in applying Sufficiency Economy Philosophy to drive community economy” นำเสนอภาพรวมการดำเนินงานขององค์กรที่นำผลกำไรสู่การพัฒนาในระดับท้องถิ่นบนพื้นฐานแนวคิด Community Based on Tourism (CBT) คือการหยิบยกภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารและวัฒนธรรมมาพัฒนาด้านการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้และมูลค่าทรัพยากรของชุมชน มีอยู่แล้วภายใต้ปัจจัยพื้นฐาน ประกอบด้วย คน ธุรกิจ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

นางอัญชลี ชุมชุม ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองยโสธร “การน้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อลดความยากจนในบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Applying the Sufficiency Economy Philosophy to Public Health and Environment of the local Administration)” ได้นำเสนอการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ๓ ระดับ (พื้นที่/ชุมชน จังหวัด และประเทศ) ๕ กลไก (การประสานงานภาคีเครือข่าย การจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงาน การติดตามประเมินผล การจัดการความรู้ และการสื่อสาร - ประชาสัมพันธ์) ร่วมกับ ๗ ภาคีเครือข่าย (ภาครัฐ วิชาการ ศาสนา ประชาชน เอกชน ประชาสังคม และการสื่อสารมวลชน) และได้หยิบยกตัวอย่างการดำเนินงานในจังหวัดยโสธร (Yasothon, City of Happiness) กิจกรรมสร้างรายได้ชุมชนท้องถิ่น อาทิ การออกร้านในงานประจำจังหวัด และโครงการสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก

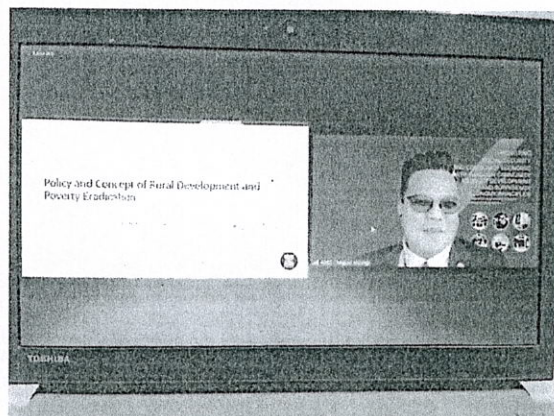
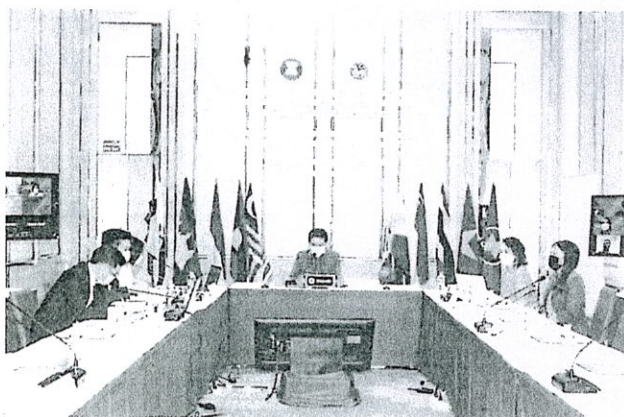
สรุปประเด็นของการประชุมประจำวัน โดย นางศุภธัก พันธุ์ภาไพ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้สรุปการนำเสนอจากการแนวคิดของการประชุมในวันแรก (๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕) เป็นเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในแนวคิด ทฤษฎี สู่การปฏิบัติ ทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ และระดับสากล และนำเสนอที่ประชุมเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนแผนงานสำหรับหน่วยประสานงานอาเซียนด้านการพัฒนาชนบทและขจัดความยาก (SOMRDPE) โดยกระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยประสานงานหลักของประเทศไทย (SOMRDPE Thailand) ในประเด็นดังกล่าว รวมถึงได้นำเรียนที่ประชุมเกี่ยวกับกำหนดการสำหรับวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕

ประเด็นการนำเสนอสำหรับวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕ : อัตลักษณ์สินค้าชุมชนท้องถิ่น (The Identity of Local Product) ประกอบด้วย

Mr. Miguel Musngi ตำแหน่ง Senior Officer, Poverty Eradication and Gender Division สำนักเลขาธิการอาเซียน นำเสนอ “ภาพรวมนโยบายและทิศทางการดำเนินงานด้านการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน (Policy and Concept of Rural Development and Poverty Eradication)” โดยกล่าวถึงความร่วมมือและกรอบการดำเนินงานด้านการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน ซึ่งมียุทธศาสตร์และแผนงานที่สำคัญ คือ แผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๘ (ASEAN Framework Action Plan on Rural Development and Poverty Eradication 2021-2025) และแผนแม่บทอาเซียนด้านการพัฒนาชนบท (ASEAN Master Plan on Rural Development) ความเชื่อมโยงต่อวิสัยทัศน์อาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ (ASEAN Blueprint 2025) แผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ (ASCC Blueprint 2025) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๗๓ (UN Agenda SDGs 2030) รวมถึงแผนงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรอบแผนงานอาเซียนว่าด้วยการฟื้นฟูพื้นที่ที่ครอบคลุม (ASEAN Comprehensive Recovery Framework) การประสานงานร่วมระหว่างสาขาภายใต้ประชาคมเดียวกันและระหว่างทั้งสามประชาคมอาเซียน องค์การระหว่างประเทศ องค์การนอกภาครัฐหรือภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ในส่วนของประเด็นที่มีความสำคัญ (Key Consideration) ในการพิจารณาในองค์ประกอบการจัดทำแผนแม่บทฯ อาทิ ความมั่นคงด้านอาหาร การพัฒนาภาค

การเกษตร การมีส่วนร่วม – การส่งเสริมบทบาทของผู้หญิงและเยาวชน และได้กล่าวถึงการจัดการประชุมฯ ของประเทศไทย ในครั้งนี้ว่า ในฐานะ SOMRDPE Thailand ได้ดำเนินการขับเคลื่อนและบูรณาการภารกิจที่สำคัญตามเป้าประสงค์และแผนงานในบริบทความร่วมมือ ตลอดจนการเผยแพร่การดำเนินงานเพื่อการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน ทั้งในระดับประเทศ ท้องถิ่น และระดับภูมิภาค

นายพัลลภ ต้นจริยภรณ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิเทศสัมพันธ์ กองแผนงาน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย “การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของประเทศไทย เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน (Developing Community Products with Local Identity to Enhance the Quality of Life and Livelihoods in the Community)” โครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เริ่มขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 2001 มีต้นแบบจากโครงการ One Village One Product (OVOP - OITA) ของประเทศญี่ปุ่น ริเริ่มโดย Dr. Morihiko Hiramatsu ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด OITA เมื่อปี ค.ศ. 1979 ซึ่งประเทศไทย นำแนวคิดดังกล่าวเพื่อเผยแพร่และพัฒนาสินค้าประจำถิ่น แต่ละตำบลมีผลิตภัณฑ์ภายใต้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในรูปแบบไม่จำกัด เฉพาะสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่อาจเป็นวัฒนธรรม การบริการ ทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้น ๆ การดำเนินงานมีการจัดตั้งคณะกรรมการ ซึ่งมีองค์ประกอบผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน มีการจัดงานนิทรรศการ แสดงสินค้าประจำปีทั้งในระดับท้องถิ่น เทศกาลระดับจังหวัด และระดับประเทศ

ผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียนประเด็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่น และการดำเนินการห่วงโซ่อุปทาน เศรษฐกิจชุมชน (ASEAN initiatives on the Community Product, Sharing the best practices among AMS of value-chain management) ประกอบด้วย

Ms. Myo Thri Htun, Staff Office of Department of Rural Development สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา นำเสนอโครงการ “Coffee Value Chain Initiative in Myanmar” ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและทุกภาคส่วนในพื้นที่ในการปลูกกาแฟและพัฒนาสายพันธุ์เพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนในท้องถิ่นของ ๑๒๕ หมู่บ้าน ในเขตเมือง Ywangan Township รัฐฉาน มีการจัดตั้งสภาชาวนาและจัดรูปแบบสหกรณ์การเกษตร สร้างรายได้และแรงงานให้สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจในพื้นที่ รวมถึงการส่งออกขายต่างประเทศด้วย

Mrs. Minarni Marbun, Ministry of Village, Development of Disadvantaged Regions and Transmigration of Republic of Indonesia สาธารณรัฐอินโดนีเซีย นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นสู่ระดับชาติ เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิต สิทธิมนุษยชน การบริการสาธารณะในการลดความยากจนและเกิดการพัฒนาพื้นที่ชนบท โดย

คำนึงถึงสิทธิพื้นฐาน ๔ ด้าน ได้แก่ ปรับปรุงบริการพื้นฐาน สาธารณูปโภคพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ และการใช้สอยและบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน

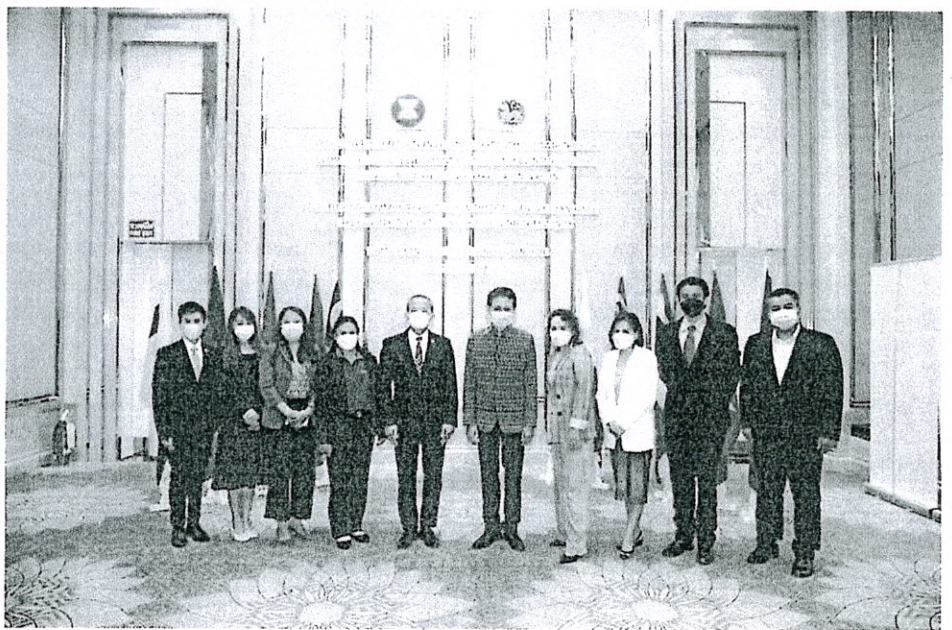
ดร.มาร์กาเรต อยู่วัฒนา ผู้อำนวยการกลุ่มเกษตรต่างประเทศ กองแผนงานและวิชาการ กรมวิชาการเกษตร เครือข่ายการจัดการสภาพภูมิอากาศอาเซียน (ASEAN Climate Resilience Network: ASEAN CRN) ภายใต้หน่วยประสานงานหลักอาเซียนด้านเกษตรและป่าไม้ (SOM-AMAF) นำเสนอประเด็นและขอบเขตการดำเนินงาน แผนงาน และยุทธศาสตร์ในด้านความมั่นคงด้านอาหาร การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อการบริหารจัดการภาคเกษตรกรรม ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนเพิ่มแนวทางดำเนินการสำหรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลต่อภาคการเกษตรในภูมิภาค นำไปสู่การจัดตั้ง ASEAN-CRN ต่อมาประเทศไทยได้ริเริ่มและวางแนวทางสำหรับกรอบแนวทางระดับภูมิภาคอาเซียนเพื่อส่งเสริมแนวทางปฏิบัติการเกษตรกรรมที่เท่าทันภูมิอากาศ หรือ ASEAN Regional Guidelines for Promoting Climate Smart Agriculture (CSA) Volume I แนวทางที่ ๑ ดังกล่าวมีการพัฒนาไปพร้อมกับการก่อตั้ง ASEAN-CRN และมีการกำหนดขอบเขตการทำงาน (Term of Reference) รวมทั้งมีการเสนอแนะในระดับนโยบายขับเคลื่อนภายใต้ SOM-AMAF เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๘ (2015) และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ (2017) มีการพัฒนาแนวทางที่ ๒ (Volume II) ซึ่งเป็นการประยุกต์นโยบายจากแนวทางที่ ๑ (Volume I) สู่การปฏิบัติ “Climate Smart Agriculture” หมายถึง แนวทางการพัฒนาเกษตรทั้งในระยะสั้น และระยะกลางภายใต้ความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ เสาหลัก ๓ เสาของ CSA เพิ่มผลิตภาพการผลิต และรายได้เกษตรกรอย่างยั่งยืน และ CSA Guideline Volume 3 เป็นแนวทางสำหรับการบริหารจัดการผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 และการประยุกต์กรอบการทำงาน ข้อกำหนดและข้อเสนอแนะสำหรับแนวทาง CSA ในภูมิภาคอาเซียนต่อไป นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับภารกิจร่วมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความมั่นคงอาหาร (Ad-hoc Steering Committee on Climate Change and Food Security) เป็นกลไกขับเคลื่อนกรอบแผนงานความร่วมมือระหว่างสาขาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความมั่นคงอาหาร (ASEAN Multisectoral Framework on Climate Change and Food Security)

ดร.สุรียัน วิจิตรเลขการ ผู้อำนวยการสถาบันแม่โขง “ห่วงโซ่คุณค่า เกษตรยั่งยืนและทั่วถึงจากประสบการณ์ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Sustainable, Inclusive and Smart Agriculture Value Chains: Experiences from

the Greater Mekong Subregion (GMS))” นำเสนอวิสัยทัศน์และพันธกิจในกรอบความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคีในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยมีการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์การดำเนินงาน โดยแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ฉบับปัจจุบันมีช่วงเวลาถึงปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (The New GMS Strategic Framework 2030) มีแนวทาง ๓ ด้านที่สำคัญ คือ ความร่วมมือด้านสาธารณสุขและการจัดการเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Community) ความร่วมมือด้านการขนส่งและพลังงาน (Connectivity) และความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการพัฒนาเมือง (Competitiveness) รวมถึงการนำเสนอโครงการต่าง ๆ อาทิ โครงการความร่วมมือกับประเทศญี่ปุ่น “MI-Japan Community Development Assistance on One Village One Product (OVOP) Between T-CLV” โครงการความร่วมมือกับองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ “MI-FAO Development and Promotion of One Country One Priority Product (OCOP) in selected Asia Pacific Countries”

การนำเสนอของผู้แทนชุมชนของไทยในประเด็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่น และการดำเนินการห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจชุมชน (The community product, sharing the best practices of local community in Thailand) โดย นายกฤติ ปาละบุญมา บริษัท อูตรดิตถ์โอท็อปอินเตอร์ เทรตเตอร์ จำกัด นายมนต์พงศ์ ช่างหวัด จังหวัดพัทลุง และนางสาวศุภมาส วงษ์ไทย จังหวัดน่าน

พิธีปิดการประชุมฯ ในช่วงบ่ายของวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕

นายชัยณรงค์ วาสนะสมสิทธิ์ ที่ปรึกษาด้านความมั่นคงกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย กล่าวขอบคุณและปิดการประชุมโครงการเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจชุมชนอาเซียน และอัตลักษณ์สินค้าชุมชนด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อหลุดพ้นจากความยากจนอย่างยั่งยืน โดยแสดงความขอบคุณต่อผู้แทนหน่วยงานที่ร่วมนำเสนอและผู้แทนหน่วยงานที่เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ซึ่งจากที่เราได้ดำเนินกิจกรรมการประชุมร่วมมาในช่วงสองวันที่ผ่านมา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและความสำเร็จในการกิจด้านการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน พวกเราได้เห็นว่ามื่อะไรมากมายให้เราได้เรียนรู้จากกันและกัน และด้วยการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดและร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกท่าน ทำให้เราจะสามารถส่งมอบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแง่ของการขจัดความยากจนอย่างยั่งยืนและการสนับสนุนนโยบายเพื่อส่งเสริมผลิตภัณท์ในท้องถิ่นและการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มุ่งหวังที่จะบรรลุตามเป้าประสงค์ภายใต้กรอบการดำเนินงาน และแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการพัฒนาชนบทและการขจัดความยากจน พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับโครงการที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน ๕ ปี รวมถึงเวทีเพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาโครงการประเภทหนึ่งพื้นที่หนึ่งผลิตภัณท์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ที่ได้บรรจุภายใต้ FAPRDPE 2021-2025 แล้วนั้น พร้อมนี้ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมืออย่างต่อเนื่องเพื่อความสำเร็จและการดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบของ ASEAN FAPRDPE และแผนยุทธศาสตร์การริเริ่มซึ่งอยู่ภายใต้ความร่วมมือข้ามเสาหลักและความร่วมมือรายสาขา และแผนงานต่อไปหลังปี ค.ศ. ๒๐๒๕ เพื่อแบ่งปันวิสัยทัศน์ของอาเซียนต่อไปเพื่อสร้างชุมชนที่มีความรู้รับปรับตัวและเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืนมากขึ้น

.....

เรียบเรียง โดย กลุ่มงานอาเซียน กองการต่างประเทศ สป.
กระทรวงมหาดไทย (๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕)